



## Frivillighetsregisteretnemnda

### Vedtak i Frivillighetsregisteretnemnda 12. mai 2026

**Sak 2026/656 - Amalies Båtlag - org.nr. 936 278 965 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen**

**Frivillighetsregisteretnemndas medlemmer:** Leder Martin Hennig, og medlemmene Vibeke Wøien Hansen, Renate Kristiansen, Simen Saxebøl og Joachim Amundsen Trana

#### Sakens bakgrunn

- (1) Amalies Båtlag (heretter «klager») meldte 9. desember 2025 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 12. desember 2025 om å nekte registrering i registeret med deltakelse i grasrotandelen, med den begrunnelse at foreningen ikke er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker, og at virksomheten kommer en lukket krets til gode. Det vises til at det fremgår av vedtektene at fast medlemskap avgjøres av styret etter intervju med aktuelle kandidater.
- (3) Klager påklaget vedtaket 20. desember 2025. Klager anfører at det ikke er foreningens ønske og intensjon at virksomheten kun skal komme en lukket krets til gode. Det vises til at det kan utledes av formålsparagrafen at hensikten med foreningens virksomhet er å ivareta allmenne samfunnsinteresser, og at disse skal være tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker. Klager erkjenner at det basert på vedtektene er forståelig at det trekkes slutninger om at foreningen ikke er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker, og at virksomheten kommer en lukket krets til gode. Det påpekes at intensjonen i vedtektene imidlertid er det motsatte. Klager viser i den forbindelse til at det innenfor fartøyvernet har forekommet tilfeller der det offentlige har bidratt med midler til restaurering av fartøy, og at mottakerne har profitert på å selge fartøyene med en personlig gevinst i strid med intensjonen for tildelingen av midlene. Styret ønsker derfor en viss grad av kontroll med hvem som blir medlem av foreningen. Klager hevder at opptaksprosessen sikrer at foreningen får inn dedikerte medlemmer som er villig til å ofre både tid og penger for at formålsparagrafen blir fulgt opp, til gode for allmennheten og et bredt spekter av mennesker.
- (4) Klager anfører videre til at prosjektet Amalie består av restaureringsprosessen og bruken av Amalie som museumsbåt i framtiden. Det vises til at begge prosjektelementene er krevende og forutsetter en organisasjon som er effektiv, handlekraftig og i stand til å realisere intensjonene i formålsparagrafen. Foreningen er derfor å betrakte som styrets instrument og driver for å oppnå de ønskede målene, som er å involvere flest mulig i begge prosjektelementene. Klager påpeker også at Amalie er et viktig kulturminne og et riksklenodium som ikke må gå tapt for fremtiden. Det vises videre til at det knytter seg

**Postadresse:**

Postboks 511 Sentrum  
5805 Bergen

**Besøksadresse:**

Zander Kaaes gate 7  
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 [post@knse.no](mailto:post@knse.no)

viktige sikkerhetsaspekter ved å seile et 140 år gammelt fartøy, og at det derfor er nødvendig å sikre at bruken er trygg og forsvarlig. De faste medlemmene som har riktig kompetanse vil derfor i hovedsak være prioritert som skippere om bord, mens ikke-medlemmer deltar som mannskap. Dette vil etter tid og erfaring kunne endre seg. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

- (5) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med sakens dokumenter med innstilling 13. mars 2026 til Frivillighetsregisternemnda for behandling, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 33.

### **Det rettslige grunnlaget**

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2124 om grasrotandel (forskriften).
- (7) Formålet med grasrotandelen er å fremme frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå i Norge, jf. forskriften § 1.
- (8) Det følger av forskriften § 3 første ledd at en enhet kan delta i grasrotandelen dersom enheten er registrert i Frivillighetsregisteret, ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats. I forskriften § 3 tredje ledd bokstav b gjøres det unntak for enheter som ikke er allmenntilgjenlegge eller enheter der virksomheten kommer en lukket krets til gode.
- (9) Frivillighetsregisternemnda kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd. Etter forvaltningsloven § 34 siste ledd kan Frivillighetsregisternemnda treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til Frivillighetsregisteret for helt eller delvis ny behandling.

### **Frivillighetsregisternemndas vurdering**

- (10) Amalies Båtlag sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 12. desember 2025 om å nekte deltakelse i grasrotandelen.
- (11) For å kunne delta i grasrotandelen må organisasjonen være allmenntilgjenlegge og virksomheten kan ikke komme en lukket krets til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav b. Kulturdepartementet har i merknader til kongelig resolusjon, PRE-2017-12-15-2136 punkt 2, uttalt at:

«Det skal legges til grunn en strengere tolkning av begrepet allmenntilgjenlegge i Grasrotandelen enn i dagens lovtekst om register for frivillig virksomhet. Dette er i tråd med intensjonen for ordningen, men tydeliggjøres i ny forskrift. En allmenntilgjenlegge organisasjon i denne ordningen skal forstås som organisasjoner som ivaretar allmenne samfunnsinteresser, og som er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker, og som ikke har en unaturlig begrensning i medlemskapet.»

Enheter som kun ivaretar interessene til en lukket krets og/eller som arbeider for å sikre egen økonomisk gevinst eller på annen måte arbeider for å dra personlige fordeler på vegne av medlemmene, regnes ikke som allmenntilgjenlegge. Organisasjoner som arbeider for å fremme medlemmenes interesser, men som også kommer andre til gode ved at de produserer tjenester og goder for andre, anses som allmenntilgjenlegge.»

- (12) Uttalelsen gjelder tidligere forskrift 15. desember 2017 nr. 2136 om grasrotandel, men § 3 tredje ledd bokstav b er videreført i gjeldende forskrift. Frivillighetsregisternemnda legger derfor til grunn at forskriften § 3 tredje ledd bokstav b stiller krav om at organisasjonen ikke kan ha unaturlige begrensninger i medlemskapet. En slik tolkning underbygges også av formålet med ordningen som er å fremme frivillig aktivitet, jf. forskriften § 1. Organisasjoner med unaturlige begrensninger i medlemskapet fremmer ikke frivillig aktivitet, ettersom de ikke er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker. Dette gjelder uavhengig av om enheten er en ideell organisasjon med samfunnsnyttig virksomhet. Nemnda har lagt til grunn en slik forståelse i flere avgjørelser, se blant annet Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2025/1280 med videre henvisninger.
- (13) Det følger av klagers vedtekter § 2 at organisasjonen blant annet har som formål å restaurere losskøyta Amalie tilbake i den stand vernemyndighetene mener er historisk viktig. Under og etter endt restaurering, skal organisasjonen også utarbeide planer for og legge til rette for at både barn, unge og eldre, på tvers av generasjonene, skal få gleden av å seile med Amalie den dagen hun er ferdig restaurert.
- (14) I henhold til vedtektene § 4 har foreningen både faste medlemmer og støttemedlemmer. Faste medlemmer forutsettes å delta aktivt i restaureringen av Amalie. Det er styret som innstiller og avgjør hvem som kan bli medlem etter intervju med aktuelle kandidater. Det er ønskelig med en spredning av medlemmenes kompetanse. Antallet faste medlemmer bestemmes av styret til enhver tid. Utover de faste medlemmene, vil det også utstedes støttemedlemskap i et ubegrenset antall. Støttemedlemskap gir ingen formelle rettigheter, men støttemedlemmer vil være foretrukket mannskap ved eventuelle framtidige seilaser og arrangementer som Amalie måtte delta på.
- (15) Frivillighetsregisternemnda ser at organisasjoner som arbeider innen fartøyvern kan ha et behov for å oppstille enkelte kriterier for medlemskap, dersom dette anses nødvendig for å ivareta sikkerhet eller for å sikre at nye medlemmer slutter seg til foreningens formål. Nemnda legger likevel til grunn at klagers vedtekter oppstiller unaturlige begrensninger i medlemskapet, ettersom det er styret som innstiller og avgjør hvem som kan bli medlem etter intervju med aktuelle kandidater. Vedtektene angir ingen objektive eller naturlige kriterier for hva som skal til for å bli godkjent av styret, foruten at det er ønskelig med en spredning av kompetanse. Vedtektene åpner derfor for at styret kan velge medlemmer ut fra forhold som ikke er naturlige eller objektive sett i lys av organisasjonens formål. Nemnda har etter dette kommet til at klager har unaturlige begrensninger i medlemskapet.
- (16) Klager har anført at det ikke har vært intensjonen med vedtektene at organisasjonen ikke skal være tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker, og at virksomheten skal komme en lukket krets til gode. Frivillighetsregisternemnda bemerker at vurderingen av om en organisasjon har unaturlige begrensninger i medlemskapet må baseres på vedtektene, ettersom det er vedtektene som setter rammer og er styrende for foreningens virksomhet. Klager må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (17) Klager er følgelig omfattet av unntaket i forskriften § 3 tredje ledd bokstav b, og har dermed ikke rett til deltakelse i grasrotandelen.

### **Konklusjon**

- (18) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

**Vedtak**

Klagen tas ikke til følge

*Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur*